

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 kwietnia 2023 r.

Pozycja 114

POSTANOWIENIE

z dnia 3 kwietnia 2018 r.

Sygn. akt Ts 208/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej W.F. w sprawie zgodności:

art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 1997 r. o zrekompensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent (Dz. U. z 2000 r. Nr 23, poz. 294, ze zm.) z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 27 października 2017 r. (data nadania) W.F. (dalej: skarżący) zarzucił, że art. 3 pkt 2 (w skardze błędnie oznaczony jako art. 3 ust. 2) ustawy z dnia 6 marca 1997 r. o zrekompensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent (Dz. U. z 2000 r. Nr 23, poz. 294, ze zm.; dalej: ustawa rekompensacyjna) jest niezgodny z art. 32 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została sformułowana w związku z następującą sprawą.

Od 1 listopada 1995 r. skarżący jest uprawniony do pobierania emerytury kolejowej, której wysokość została ustalona na podstawie przedłożonych przez niego dokumentów. W decyzji z 20 stycznia 2016 r. (nr [...]) Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w S. (dalej: ZUS w S. albo organ rentowy) odmówił skarżącemu ponownego ustalenia wysokości pobieranego świadczenia i przyznania wyrównania (rekompensaty) za okres od 1 stycznia 1999 r. do 29 lutego 2008 r. przy uwzględnieniu kwoty bazowej stanowiącej 100% przeciętnego wynagrodzenia. W uzasadnieniu wskazał m.in., że kwestia ta była przedmiotem oceny Sądu Okręgowego, Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C. (dalej: Sąd Okręgowy w C.), który wyrokiem z 9 maja 2012 r. (sygn. akt [...]) oddalił odwołanie skarżącego. Jednocześnie ZUS w S. zauważył, że skarżący nie przedstawił żadnych nowych dowodów lub okoliczności, o których mowa w art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887; dalej: ustawa o emeryturach z FUS). Zgodnie z tym przepisem prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponow-

nemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Od decyzji ZUS w S. z 20 stycznia 2016 r. skarżący wniósł odwołanie, które wyrokiem z 30 czerwca 2016 r. (sygn. akt [...]) oddalił Sąd Okręgowy w C. Zdaniem tego sądu, skoro podnoszone kwestie były już przedmiotem rozpoznania w sprawie o sygnaturze akt [...], skarżący zaś nie przedstawił dowodów pozwalających na inną ocenę materiału dowodowego, to decyzja organu rentowego jest zasadna. Wyrokiem z 30 maja 2017 r. (sygn. akt [...]) Sąd Apelacyjny w K., Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację skarżącego. Orzeczenie to, wraz z uzasadnieniem, zostało doręczone skarżącemu 27 lipca 2017 r.

Zarządzeniem z 12 lutego 2018 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 2 marca 2018 r.) sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał pełnomocnika skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi przez: doręczenie odpisu i czterech kopii decyzji ZUS w S. z 20 stycznia 2016 r. (nr [...]); pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym; udokumentowania daty doręczenia skarżącemu wyroku Sądu Apelacyjnego w K. z 30 maja 2017 r. (sygn. akt [...]); a także wyjaśnienia, czy od tego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia.

W piśmie procesowym złożonym 9 marca 2018 r. (data nadania) pełnomocnik odniósł się do zarządzenia.

Skarżący twierdzi, że zakwestionowany w skardze art. 3 pkt 2 ustawy rekompensacyjnej narusza konstytucyjną zasadę równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji), ponieważ „uzależnia przyznanie rekompensaty od daty uzyskania świadczenia emerytalnego innymi słowy – w zależności od daty urodzenia”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej może być ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie których sąd lub organ administracji publicznej orzekły ostatecznie o wolnościach lub prawach albo o obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji. W związku z tym, art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK zobowiązuje skarżącego do dokładnego określenia przepisu spełniającego powyższe warunki i w stosunku do którego skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją, natomiast art. 53 ust. 2 pkt 1 u.o.t.p. TK ustanawia wymóg dołączenia do skargi wydanego na jego podstawie orzeczenia.

Skarżący zakwestionował art. 3 pkt 2 ustawy rekompensacyjnej w brzmieniu: „Osobami uprawnionymi do rekompensaty (...) są: osoby będące przed dniem 15 listopada 1991 r. emerytami lub rencistami uprawnionymi do wzrostów lub dodatków z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na podstawie przepisów wymienionych w art. 1 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450, z 1992 r. Nr 21, poz. 84, z 1993 r. Nr 127, poz. 583 i Nr 129, poz. 602, z 1994 r. Nr 84, poz. 385,

z 1995 r. Nr 4, poz. 17, Nr 95, poz. 473 i Nr 138, poz. 681, z 1996 r. Nr 87, poz. 395, Nr 100, poz. 461, Nr 136, poz. 636 i Nr 147, poz. 687, z 1997 r. Nr 30, poz. 164, Nr 106, poz. 676, Nr 111, poz. 725 i Nr 141, poz. 943 oraz z 1998 r. Nr 55, poz. 351), które utraciły prawo do wzrostów lub dodatków lub którym nie ustalono emerytury lub renty na podstawie: a) art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw, b) art. 10a ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1995 r. Nr 30, poz. 154, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 oraz z 1998 r. Nr 74, poz. 473) lub c) art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 1994 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 84, poz. 385, z 1997 r. Nr 30, poz. 164 oraz z 1998 r. Nr 162, poz. 1118)”.

Trybunał stwierdza, że powyższy przepis nie był podstawą ani orzeczenia, w związku z którym została wniesiona skarga, tj. wyroku Sądu Apelacyjnego w K. z 30 maja 2017 r., ani poprzedzającego go rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w C. i decyzji ZUS w S. W związku z tym, że kwestie, których rozstrzygnięcia domagał się skarżący, były już przedmiotem prawomocnych decyzji i orzeczeń, to zarówno organ emerytalny, jak i sądy badały jedynie to, czy skarżący przedstawił nowe dowody lub ujawnił okoliczności istniejące przed ich wydaniem. Orzeczenie, w związku z którym skarżący wniósł do Trybunału skargę oraz poprzedzające je judykaty, zostało wydane na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach z FUS, a nie na podstawie zaskarżonego przez niego art. 3 pkt 2 ustawy rekompensacyjnej.

Skoro zakwestionowany w skardze przepis nie był podstawą wydanych w sprawie orzeczeń, to złożona skarga nie spełnia podstawowego warunku określonego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 1 i art. 53 ust. 2 pkt 1 u.o.t.p. TK.

Niezależnie od powyższego Trybunał zwraca uwagę na to, że w myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji skargę konstytucyjną może wnieść „każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone”. Oznacza to, że warunkiem dopuszczalności skargi jest nie każde naruszenie Konstytucji, ale tylko takie, które dotyczy wyrażonych w niej norm regulujących wolności lub prawa człowieka i obywatela. Z tego względu w skardze konstytucyjnej trzeba wskazać konkretną osobę, której wolności lub prawa naruszono przedstawić oznaczone (poręczone, zapewnione, gwarantowane, chronione) w Konstytucji wolności lub prawa, które naruszono, oraz określić sposób tego naruszenia (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK).

W sprawie będącej przedmiotem wstępnego rozpoznania skarżący żąda zbadania zgodności zakwestionowanego przepisu z art. 32 Konstytucji.

Trybunał przypomina, że o charakterze normy wyrażonej w tym przepisie ustawy zasadniczej wypowiadał się już wielokrotnie, w tym najpełniej w postanowieniu z 24 października 2001 r. (sygn. SK 10/01, OTK ZU nr 7/2001, poz. 225).

Trybunał, orzekając w pełnym składzie, stwierdził w nim, że: „art. 32 Konstytucji wyraża przede wszystkim zasadę ogólną, i dlatego winien być w pierwszej kolejności odnoszony do konkretnych przepisów Konstytucji, nawet jeżeli konstytucyjna regulacja danego prawa jest niepełna i wymaga konkretyzacji ustawowej. W takim zakresie wyznacza on także konstytucyjne prawo do równego traktowania. Mamy tu do czynienia z sytuacją »współstosowania« dwóch przepisów Konstytucji, a więc nie tylko z prawem do równego traktowania, ale ze skonkretyzowanym prawem do równej realizacji określonych wolności i praw konstytucyjnych. W skardze konstytucyjnej należy powołać oba przepisy Konstytucji, dopiero one wyznaczają bowiem konstytucyjny status jednostki, który przez regulację ustawową lub podstawową został naruszony. Natomiast gdy chodzi o uprawnienia określone w innych niż Konstytucja aktach normatywnych – jeśli treść konkretnego prawa ustala się wyłącznie na ich podstawie – art. 32 Konstytucji stanowi zasadę systemu prawa, a nie wolność lub prawo o charakterze konstytucyjnym”.

Skarżący zarzucił niezgodność art. 3 pkt 2 ustawy rekompensacyjnej wyłącznie z art. 32 Konstytucji. Trybunał stwierdza zatem, że nie wskazał on naruszonych praw, a w konsekwencji nie określił sposobu ich naruszenia.

Analizowana skarga nie spełnia zatem podstawowego warunku określonego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK.

Wskazane okoliczności są – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – podstawami odmowy nadania analizowanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Wziąwszy powyższe pod uwagę, Trybunał postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.